

EVROPSKA
KOMISIJA

VISOKA PREDSTAVNICA EVROPSKE UNIJE ZA
ZUNANJE ZADEVE IN VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 15.5.2012
JOIN(2012) 13 final

**SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Vzhodno partnerstvo:
Časovni načrt za jesensko srečanje na vrhu 2013**

{SWD(2012) 108 final}
{SWD(2012) 109 final}

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Vzhodno partnerstvo: Časovni načrt za jesensko srečanje na vrhu 2013

UVOD

Sodelovanje med EU in njenimi vzhodnoevropskimi partnerskimi državami – Armenijo, Azerbajdžanom, Belorusijo, Gruzijo, Moldavijo in Ukrajino – je zelo pomemben del zunanjih odnosov Unije. Bolj kot se partnerske države približujejo EU, večja bo možnost za okrepitev političnih, gospodarskih in kulturnih vezi z Unijo in med državami.

Namen tega sporočila je predstaviti časovni načrt vzhodnega partnerstva, kakor je bilo dogovorjeno na vrhu vzhodnega partnerstva, ki je potekal v Varšavi 29. in 30. septembra 2011¹. Časovni načrt naj bi usmerjal delo v zvezi s prihodnjim srečanjem na vrhu, ki bo predvidoma jeseni 2013². Zajema dvostransko in večstransko razsežnost vzhodnega partnerstva, vodijo pa ga načela skupnega prevzemanja odgovornosti, različnosti in pogojnosti.

1. POLITIČNI OKVIR

1.1. Vzhodno partnerstvo: partnerstvo enakovrednih partnerjev s skupnimi vrednotami

Vzhodno partnerstvo je bilo uvedeno leta 2009 na vrhu v Pragi³ kot prizadevanje EU in njenih vzhodnoevropskih partnerskih držav, da bi se spodbudile politične in gospodarske reforme ter da bi se državam v regiji pomagalo pri približevanju EU. Podlaga tega partnerstva je skupna zaveza spoštovanju mednarodnega prava in temeljnih vrednot, vključno z demokracijo, pravno državo ter spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter tržnega gospodarstva, trajnostnega razvoja in dobrega upravljanja.

Čeprav ima vsaka država v okviru vzhodnega partnerstva drugačen odnos z EU, so se EU in partnerske države zavezale k nadaljnjemu razvoju večstranske razsežnosti, ki vključuje vse države članice EU in partnerske države. Večstranska razsežnost naj bi pomagala okrepiti in dopolniti dvostransko sodelovanje ter olajšala razvoj skupnih stališč in dejavnosti.

Drugi vrh vzhodnega partnerstva, ki je potekal v Varšavi septembra 2011, je ponovno potrdil v Pragi sprejeti načrt in dejstvo, da je bil na mnogih področjih dosežen velik napredek. Vendar pa so udeleženci vrha tudi priznali, da je treba okrepiti prizadevanja za reforme, da bo tempo reform določil intenzivnost sodelovanja in da bodo imele največjo korist od svojih

¹ Skupna izjava z vrha vzhodnega partnerstva, Varšava, 29. in 30. september 2011.

² Časovni načrt ne posega v cilje ali program evropskega vključevanja posameznih vzhodnoevropskih partnerskih držav. Pri njegovi vsebini so se upoštevala posvetovanja z državami članicami EU in vzhodnoevropskimi partnerskimi državami kot tudi s predstavniki civilne družbe.

³ Skupna izjava z vrha vzhodnega partnerstva, Praga, 7. maj 2009.

odnosov z Evropsko unijo tiste partnerske države, ki se bodo reform lotile najbolj zavzeto. Udeleženci vrha so zahtevali tudi obnovljeno zavezo spoštovanju skupnih vrednot.

Bistveno je doseči spremembe na terenu, izgraditi trajne demokratične ustanove, mirno rešiti dolgotrajne spore in ustvariti trdno podlago za trajnostno in vključujočo gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest. Napredek v smeri poglobljene in trajnostne demokracije je ključnega pomena za prihodnje odnose med EU ter njenimi vzhodnimi partnerskimi državami.

Poseben poudarek je bil namenjen potrebi po vključevanju družbe kot celote. Civilna družba je temeljni element dobro delujočega demokratičnega sistema. Podpora EU in sodelovanje s civilno družbo v državah vzhodne Evrope se zato znatno krepi.

Ti vidiki so v predlaganem časovnem načrtu zato še posebej poudarjeni.

1.2. Cilji

Glavni cilj vzhodnega partnerstva je ustvariti pogoje za **pospešitev političnega združevanja in poglobitev gospodarskega povezovanja** med EU in vzhodnoevropskimi partnerskimi državami. Udeleženci vrha vzhodnega partnerstva v Varšavi so potrdili evropska prizadevanja in evropsko izbiro nekaterih partneric ter svojo zavezanost vzpostavitvi poglobljene in trajnostne demokracije. Zlasti so poudarili vlogo vzhodnega partnerstva pri podpori tistim, ki si prizadevajo za vse tesnejše sodelovanje z EU⁴. Namen vzhodnega partnerstva je tudi spodbuditi regionalno sodelovanje in dobre sosedске odnose. Namen teh ciljev je podpreti skupne zaveze za stabilnost, varnost in blaginjo v EU in partnerskih državah. EU in njene vzhodnoevropske partnerske države bodo v podporo tem krovnim ciljem:

- oblikovale **nove, tesnejše pogodbene odnose med EU in partnerskimi državami** v obliki pridružitvenih sporazumov, med drugim s poglobljenimi in celovitimi sporazumi o prosti trgovini, kjer je to primerno, kadar lahko usklajevanje nacionalne zakonodaje s pravnim redom EU okrepi pozitivne učinke liberalizacije trgovine in naložb, kar pomeni usklajenost z zakonodajo in standardi EU.
- **podprle mobilnost državljanov in liberalizacijo vizumske ureditve v dobro upravljanem in varnem okolju.** Prvi korak pri spodbujanju mobilnosti državljanov partnerskih držav bosta sporazuma o poenostavitvi vizumskih postopkov in o ponovnem sprejemu, končni cilj pa je vzpostavitev režima potovanja brez vizumov.
- **okrepile sektorsko sodelovanje** in olajšale sodelovanje partnerskih držav v programih in agencijah EU.

Vzhodno partnerstvo obravnava vprašanje nedokončane prenove. S podporo reformnim procesom pomaga partnerskim državam pri prehodu v demokracijo in tržno usmerjeno gospodarstvo.

⁴ Skupna izjava z vrha vzhodnega partnerstva, Varšava, 29. in 30. september 2011.

2. IZVAJANJE NOVEGA PRISTOPA

Namen časovnega načrta je udejanjiti načelo „več za več“ obnovljene evropske sosedске politike v praksi. Bolj ko država napreduje, večje podpore EU bo deležna. Podpora bo zajemala več sredstev za socialni in gospodarski razvoj, večje programe za obsežno krepitev institucij, boljši dostop partnerskih držav do notranjega trga EU, večje financiranje EU za naložbe, vključno s posojili EIB, pa tudi v obliki donacij iz proračuna EU, prepletenih s posojili EIB in drugih mednarodnih finančnih institucij, ter okrepitev političnega dialoga. Napredek na področju reform bo ocenjen v letnih poročilih o državi evropske sosedске politike (ESP).

Napredek na področju reform bo ocenjen v skladu s posebnimi merili, ki odražajo že prevzete obveznosti v okviru obstoječih sporazumov med EU in partnerskimi državami, vključno s tistimi v akcijskih načrtih ESP oziroma pridružitvenih načrtih. EU bo celovito obravnavala svoje odnose s partnerskimi državami, vključno s prizadevanji za odpravo nestabilnost in konfliktov v regiji.

Časovni načrt bodo spremljala dodatna sredstva po načelu „več za več“. Pripravlja se nov program, imenovan EaPIC (vzhodno partnerstvo, povezovanje in sodelovanje), ki so mu za obdobje 2012–2013 dodeljena sredstva v višini približno 130 milijonov EUR. Gre za dodatna sredstva poleg že danih zavez vzhodnoevropskim partnerskim državam v skupni vrednosti 1,9 milijarde EUR. Dodeljena proračunska sredstva za sodelovanje teh držav v programih sodelovanja na področju visokega šolstva se bodo za program Erasmus podvojile, za Tempus pa znatno povečale. Program EaPIC bo osredotočen predvsem na spodbujanje demokratične prenove in krepitev institucij ter na trajnostno in vključujočo rast in ukrepe za krepitev zaupanja.

3. ČASOVNI NAČRT: DINAMIČNO ORODJE ZA SPREMLJANJE SKUPNE ZAVEZANOSTI REFORMAM IN NAPREDKU

Časovni načrt vzhodnega partnerstva bo skupaj z dvema preglednicama v priloženih dokumentih tako EU kot vzhodnoevropskim partnerskim državam pomagal usmerjati in spremljati reforme in njihov napredek.

Časovni načrt določa:

- **cilje**, o katerih so se EU in njene vzhodnoevropske partnerske države dogovorili v okviru vzhodnega partnerstva in izhajajo iz izjav z vrhov v Pragi leta 2009 in v Varšavi leta 2011,
- **reforme in napredek**, za katere si bodo partnerske države prizadevale, da bi izpolnile cilje skupno dogovorjenih ukrepov, ki jih vsebujejo ustrezni pridružitveni načrti in akcijski načrti ESP,
- **različne instrumente in podporo**, ki jih bo EU zagotavljala prek finančnega sodelovanja in političnega dialoga,
- navedbo, kolikšen napredek pri izpolnjevanju ciljev si obetajo EU in partnerske države do konca druge polovice leta 2013, z opredelitvijo **konkretnih ciljev, rezultatov ali rokov**.

4. DVOSTRANSKI DEL ČASOVNEGA NAČRTA

Preglednica za dvostranski del časovnega načrta se osredotoča na te glavne skupno določene cilje:

- politično združevanje in gospodarsko povezovanje,
- večjo mobilnost državljanov v varnem in dobro upravljanem okolju,
- krepitev sektorskega sodelovanja.

Za vsakega od teh treh ciljev preglednica za dvostranski del časovnega načrta opredeljuje vrste ukrepov politik, ki bi jih morale sprejeti partnerske države na podlagi obstoječih skupno dogovorjenih dokumentov, kot so pridružitveni načrti in akcijski načrti ESP, ter podporo, ki jo lahko zagotovi EU.

- **Cilj 1: politično združevanje in gospodarsko povezovanje**

Uveljavljanje skupnih vrednot

Dvostranski del časovnega načrta našteva ključna merila za ocenjevanje uveljavljanja skupnih vrednot. Na eni strani določa glavne ukrepe partnerskih držav, ki so opredeljeni v skupno dogovorjenih dokumentih, kot so pridružitveni načrti, na drugi strani pa podporo EU.

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Zaključena so bila pogajanja z Ukrajino o sklenitvi pridružitvenega sporazuma, vključno z vzpostavitev poglobljenega in celovitega območja proste trgovine, in dogovorjeno besedilo je bilo parafirano 30. marca 2012. Začela so se pogajanja o pridružitvenih sporazumih z Moldavijo, Gruzijo, Armenijo in Azerbajdžanom, ki tudi dobro napredujejo; decembra 2011 je bil sprejet sklep o začetku pogajanj o poglobljenih in celovitih območjih proste trgovine⁵, ki so sestavni del pridružitvenih sporazumov, z Gruzijo in Moldavijo, februarja 2012 pa tudi o začetku teh pogajanj z Armenijo.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Po zaključku pogajanj o pridružitvenem sporazumu med EU in Ukrajino na vrhu decembra 2011 sta se strani strinjali, da bo za hitrost političnega združevanja in gospodarskega povezovanja Ukrajine z EU bistvenega pomena njena uspešnost, predvsem na področju skupnih vrednot in spoštovanja pravne države, tudi v kontekstu sklenitve pridružitvenega sporazuma in njegovega poznejšega izvajanja.

Pogajanja o pridružitvenih sporazumih z Moldavijo, Gruzijo, Armenijo in Azerbajdžanom naj do jeseni 2013 že dobro napredovala oziroma bila končana. Pogajanja o poglobljenem in celovitem sporazumu o prosti trgovini z Armenijo, Gruzijo in Moldavijo bi morala dobro napredovati ali biti zaključena, dosežen pa bi moral biti tudi znaten napredek na področju usklajevanja nacionalne zakonodaje s pravnim redom EU v skladu s priporočili Komisije.

⁵ Predpogoj za pogajanja o poglobljenih in celovitih sporazumih o prosti trgovini je članstvo v Svetovni trgovinski organizaciji.

Azerbajdžan bi moral kot predpogoj za začetek pogajanj o poglobljenem in celovitem sporazumu o prosti trgovini doseči napredek v pristopnih pogajanjih s STO.

Za podporo pripravi in izvajanju pridružitvenih sporazumov, vključno s poglobljenimi in celovitimi sporazumi o prosti trgovini, kadar je to ustrezno, bi EU v letu 2013 morala sprejeti pridružitvene načrte z Armenijo, Azerbajdžanom, Gruzijo in Moldavijo.

Med celotnim procesom pogajanj bo EU partnerskim državam zagotavljala politični dialog in finančno podporo, vključno s celostnimi programi krepitve institucij. Kdaj bodo partnerske države uživale koristi tesnejših odnosov z EU, bo odvisno od napredka pri političnih reformah, potrebnih za izvajanje skupnih vrednot vzhodnega partnerstva, in splošnega stanja odnosov EU s partnerskimi državami. Naslednje parlamentarne volitve v Armeniji, Gruziji in Ukrajini bodo pomembni mejniki na poti utrjevanja demokracije v teh državah.

EU pričakuje verodostojna in stalna prizadevanja za čimprejšnjo mirno rešitev konfliktov v Gruziji in Pridnestrju v Moldaviji ter spora zaradi Gorskega Karabaha. EU potrjuje svojo zavezo, da bo še naprej dejavna in bo sodelovala pri stabilizaciji in reševanju sporov v Gruziji, tudi z nadaljnjim sopredsedovanjem ženevskih pogovorov, prizadevanji posebnega predstavnika EU za Južni Kavkaz in krizo v Gruziji in prisotnostjo nadzorne misije Evropske unije. Glede spora v Pridnestrju EU v celoti podpira sedanja prizadevanja z mediacijo v formatu 5 + 2 pod pokroviteljstvom OVSE, v kateri sodeluje. EU poleg tega v celoti podpira mediacijo skupine Minsk pod okriljem OVSE za konflikt v Gorskem Karabahu, v kateri EU sicer ni udeležena. EU ponovno poudarja svojo podporo madridskim načelom ter poziva Armenijo in Azerbajdžan, naj okrepi svoja prizadevanja za dogovor o teh načelih kot podlagi za mir. EU krepi svoje sodelovanje z zadevnimi partnerskimi državami ter krepi svojo podporo ukrepom za krepitev zaupanja in za izboljšanje življenja ljudi, ki so jih prizadeli spori. Napredek pri političnem združevanju in gospodarskem povezovanju partnerskih držav z Evropsko unijo bo koristen za reševanje sporov in stabilnost v regiji.

EU si bo še naprej močno prizadevala za krepitev sodelovanja z državljani Belorusije in tamkajšnje civilno družbo. Ob upoštevanju trenutnih odnosov med EU in Belorusijo bo EU okrepila podporo beloruski civilni družbi in demokratičnim političnim silam v okviru s temu namenjenim „evropskim dialogom o posodobitvi“, ki se je začel 29. marca 2012 v Bruslju, kot znamenje trdne zaveze EU, da podpira demokratične težnje državljanov Belorusije. EU bo še naprej pozorno spremljala razmere v Belorusiji in bo še naprej zavezana politiki kritičnega sodelovanja, zlasti z dialogom in vzhodnim partnerstvom. Razvoj dvostranskih odnosov bo tudi v prihodnje odvisen od napredka Belorusije na področju spoštovanja načel demokracije, pravne države in človekovih pravic. Glede na nadaljnji razvoj dogodkov je EU poleg tega pripravljena preučiti nadaljnje ciljno usmerjene ukrepe na vseh področjih sodelovanja.

- **Cilj 2: večja mobilnost državljanov v varnem in dobro upravljanem okolju**

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Moldavija in Ukrajina sta od leta 2008 izvajali sporazuma z EU o poenostavitvi vizumskih postopkov in o ponovnem sprejemu, tako da zdaj izvajata akcijska načrta za liberalizacijo vizumskega režima. Partnerstvo za mobilnost je bilo sklenjeno z Gruzijo in Moldavijo, pred kratkim pa tudi z Armenijo. Gruzija od marca 2011 uspešno izvaja sporazuma o poenostavitvi vizumskih postopkov in o ponovnem sprejemu. Evropska komisija je marca 2012 po pooblastilu Sveta ministrov iz decembra 2011 začela pogajanja o podobnih sporazumih z Armenijo in Azerbajdžanom. Belorusija je junija 2011 prejela podobno ponudbo, ki bi

koristila velikemu delu beloruskega prebivalstva, vendar se organi v Minsku nanjo niso odzvali. Za olajšanje izdaje vizumov beloruskim državljanom si države članice EU prizadevajo za optimalno uporabo prožnosti, ki jo omogoča vizumski zakonik, zlasti možnost, da za nekatere kategorije beloruskih državljanov oziroma v posameznih primerih opustijo in znižajo takse za izdajo vizuma.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Po predvidevanjih bi se lahko pogajanja o poenostavitvi vizumskih postopkov in ponovnem sprejemu z Armenijo in Azerbajdžanom zaključila. EU je še naprej pripravljena začeti pogajanja o takih sporazumih z Belorusijo. Lahko se pričakuje vzpostavitev partnerstva za mobilnost z Azerbajdžanom. Učinkovito izvajanje sporazumov o poenostavitvi vizumskih postopkov in o ponovnem sprejemu ter uspešno sodelovanje na številnih področjih pravosodja in notranjih zadev bi bila lahko podlaga za začetek pogajanj o akcijskem načrtu za liberalizacijo vizumskega režima in sicer že kmalu z Gruzijo, pozneje pa tudi Armenijo in Azerbajdžanom. EU namerava kmalu začeti dialog o vizumih z Gruzijo. Liberalizacija vizumskega režima za Moldavijo in Ukrajino bo odvisna od tega, kako bosta ti državi izvajali svoja akcijska načrta za liberalizacijo vizumskega režima.

• Cilj 3: krepitev sektorskega sodelovanja

Sektorji, ki so navedeni v nadaljevanju, so okvirni. Več podrobnosti o okrepljenem sektorskem sodelovanju je navedenih v razpredelnicah. Neuradni dialogi o vzhodnem partnerstvu s partnerskimi državami, ki se bodo odvijali dvakrat letno (kot je podrobno pojasnjeno v poglavju 5 spodaj), bo tudi prispevalo k izboljšanju ravni, dvostranskega sektorju sodelovanja.

Sodelovanje v programih in agencijah EU

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

EU je podpisala protokola z Moldavijo in Ukrajino, ki dajeta pravno podlago za njuno sodelovanje v programih EU, ki so na voljo partnerskim državam evropske sosedске politike. Moldavija je od januarja 2012 vključena v 7. okvirni program EU za raziskave in tehnološki razvoj. Sodelovanje oziroma prizadevanje za okrepitev sodelovanja med agencijami EU in vzhodnoevropskimi državami je napredovalo, zlasti na področju pravosodja in notranjih zadev ter varnost v letalstvu.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

EU bo olajšala sodelovanje partnerskih držav pri delu **agencij EU in v okviru programov EU**, ki so jim na voljo na podlagi zadevnega sporočila Komisije⁶. Do konca leta 2013 bodo v medsebojnem dogovoru dokončana pogajanja o protokolih, ki bodo omogočali nadaljnje sodelovanje držav vzhodnega partnerstva v programih EU. Komisija bo partnerske države podprla pri izpolnjevanju zakonodajnih pogojev za sodelovanje v agencijah EU ter ponudila podporo za kritje dela stroškov, povezanih z udeležbo v delu agencij in programov EU.

⁶ COM(2006) 724, Sporočilo Komisije o splošnem pristopu, s katerim se partnerskim državam Evropske sosedске politike omogoči sodelovanje v agencijah Skupnosti ter v programih Skupnosti, Bruselj, 4. decembra 2006.

Energetika

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

*Sektorske reforme, katerih cilj je izboljšati **energetska varnost**, že potekajo. Izvajajo se začetni ukrepi za povezovanje vzhodnoevropskih partnerskih držav in energetskih trgov EU, okrepitev omrežja medsebojnih povezav med EU in vzhodnoevropskimi partnerskimi državami, diverzifikacijo virov in poti oskrbe, izboljšanje energetske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije. Začel se je postopek usklajevanja nacionalne sektorske zakonodaje z nekaterimi elementi pravil notranjega energetskega trga EU. Ukrajina in Moldavija sta članici Energetske skupnosti, ki je pomembno sredstvo za vključevanje. Gruzija in Armenija sta opazovalki. V Ukrajini in Armeniji potekajo izboljšave jedrske varnosti. Obe državi sta se po nesreči v Fukušimi leta 2011 zavezali, da bosta prostovoljno opravljali „teste izjemnih situacij“ na podlagi specifikacij EU. Tudi Belorusija se je zavezala k izvajanju ocen jedrske varnosti in ocen tveganja za svoj projekt jedrske elektrarne.*

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Za **okrepitev energetskega partnerstva** se bo spodbujala vključujoča in odprta politika na področjih energetske varnosti, prevoza in dobave. Reforme sektorske politike naj bi močno napredovale in s tem omogočile napredek pri povezovanju energetskih trgov. Spodbujale se bodo nadaljnje sinergije z dejavnostmi iz Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti. Energetska omrežja, ki so v skupnem interesu (zemeljski plin, nafta, elektrika), naj bi bila nadalje razvita, in sicer v smislu načrtovanja in dejanske gradnje, vključno s konkretnimi ukrepi za izvedbo južnega plinskega koridorja, ki je strateško pomembna infrastruktura za zagotovitev diverzifikacije energetskih dobavnih poti od Kaspijskega morja do evropskega trga. Partnerice bi imele močnejše politike in projekte na področjih energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Ukrajina in Armenija naj bi nadalje izboljšali varnost svojih jedrskih elektrarn in izvedli „teste izjemnih situacij“.

Promet

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Reforme prometnega sektorja, ki zajemajo vse vrste prometa, so se sicer začele, vendar še zdaleč niso dokončane. Večina držav svojo zakonodajo postopoma usklajuje s prometnimi standardi EU. Za boljše vključevanje partnerskih držav v prometni sistem EU je bistvenega pomena visoka raven varnosti prometa, zaščite in socialnih standardov.

V **letalskem sektorju** so se pogajanja o celovitih sporazumih o zračnem prevozu z Gruzijo in Moldavijo zaključila, z Azerbajdžanom pa se bodo kmalu začela. Pogajanja z Ukrajino napredujejo. Izboljšanje **pomorske varnosti** ostaja izziv, saj so **zastave večine partnerskih držav** še vedno na črni listi Pariškega memoranduma o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost plovbe, ki ugotavlja izpolnjevanje obveznosti države zastave. **Varnost v cestnem prometu** v partnerskih državah je zaskrbljujoča, saj so stopnje umrljivosti zaradi poškodb v prometnih nesrečah znatno višje kot v EU. Možnosti **železniškega prometa** bi lahko še bolj izkoristiti ob večji interoperabilnosti z železniškimi sistemi EU. Nemoten prevoz oseb in pretok blaga med EU in partnerskimi državami otežujejo ozka grla v infrastrukturi. EU in partnerske države sodelujejo pri načrtovanju infrastrukture za zagotovitev povezav med prometnimi omrežji.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Reforme prometnega sektorja naj bi zagotovile večjo usklajenost s prometnimi standardi EU. Zaključena bi morala biti pogajanja o sporazumih o zračnem prevozu s številnimi državami, medtem ko bi druga pogajanja z drugimi morala potekati ali se začeti v kratkem. Spremljalo naj bi se tudi izvajanje. Pomorska varnost in zaščita naj bi se izboljšali z reformo politike. S tem naj bi se izboljšal tudi status zastav po Pariškem memorandumu o soglasju glede nadzora, ki ga opravlja inšpekcija za varnost plovbe. Partnerske države naj bi bile sposobne pokazati boljše rezultate na področju varnosti v cestnem prometu in konkretne ukrepe za izboljšanje železniške interoperabilnosti z EU. Prometne povezave z EU naj bi se izboljšale z boljšim načrtovanjem omrežij in delom na prednostnih infrastrukturnih projektih, ki prispevajo k povezovanju partnerskih držav z vseevropskim prometnim omrežjem.

Svoboda, varnost in pravica

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Na tem področju se je dvostransko sodelovanje razvijalo postopoma. Najprej se je začelo izvajati z Ukrajino in sicer na podlagi posebnega sektorskega akcijskega načrta med EU in Ukrajino. Partnerstvi za mobilnost z Moldavijo in Gruzijo sta postali vzor krepitve vezi in dejavnosti na širšem področju migracij, s čimer sta prispevali k podpisu partnerstva za mobilnost z Armenijo oktobra 2011. Okrepilo se je regionalno sodelovanje o upravljanju meja v okviru misije EU za pomoč na meji med Moldavijo in Ukrajino (EUBAM) in projekta integriranega upravljanja meja južnega Kavkaza (SCIBM). EUBAM je prav tako še naprej zagotavljal ustrezno spremljanje razmer v okolici pridnestrške regije Moldavije. V zadnjih letih so EU in vzhodnoevropske partnerske države obravnavale vprašanje azila, boj proti organiziranemu kriminalu, trgovino z ljudmi in pranje denarja ter korupcijo, varstvo podatkov in pravosodno sodelovanje. V letu 2011 so se z Moldavijo, Armenijo in Azerbajdžanom začeli dialogi o drogah. Decembra 2011 je EU ponovno izrazila svoj namen, da dodatno okrepi sektorsko sodelovanje v okviru vzhodnega partnerstva, vključno s sodelovanjem na področju boja proti drogam. Kot je navedeno tudi v Sporočilu Komisije o sodelovanju na področju pravosodja in notranjih zadev v okviru vzhodnega partnerstva, ima lahko tudi možnost sklicevanja rednih sestankov na ministrski ravni o vprašanjih s področja pravosodja in notranjih zadev glede na potrebe sodelovanja pomembno vlogo pri zagotovitvi ustreznega političnega svetovanja in usklajevanja za doseg napredka na posameznih področjih dela⁷.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

V skladu s sporočilom Evropske komisije o sodelovanju na področju pravosodja in notranjih zadev v okviru vzhodnega partnerstva in ustreznimi sklepi Sveta⁸, lahko pričakujemo napredek pri **spodbujanju zakonitih migracij** s sprejetjem ustreznih predpisov in njihovim izvajanjem. Pri vprašanjih s področja azila bi uvedli zakonodajo ter upravne strukture in postopke za zagotovitev učinkovite zaščite. Dokončan naj bi bil ustrezen zakonodajni okvir za boj proti nezakonitemu priseljevanju, vključno s ponovnim sprejemom, izvajali pa naj bi se tudi učinkoviti izvedbeni ukrepi.

⁷ COM(2011) 564, Sporočilo Komisije o sodelovanju na področju pravosodja in notranjih zadev v okviru vzhodnega partnerstva, Bruselj, 26. septembra 2011.

⁸ Sklepi Sveta o sodelovanju na področju pravosodja in notranjih zadev v okviru vzhodnega partnerstva, Bruselj, 13. in 14. decembra 2011.

Boj proti trgovini z ljudmi naj bi v praksi izvajali z doslednim izvajanjem ustreznih mednarodnih konvencij in sočasnim **integriranim upravljanjem meja**, ki naj bi se izvajalo na podlagi najboljših praks in mednarodnih sporazumov. Pričakuje se znaten napredek na področjih boja proti organiziranemu kriminalu in finančnim kaznivim dejanjem, vključno s financiranjem terorističnih dejavnosti, trgovine s prepovedanimi drogami, boja proti korupciji in varstva podatkov, ki bi se dosegel s sprejetjem učinkovite zakonodaje, podprte s temeljitimi izvršilnimi ukrepi.

Regionalni razvoj, kmetijstvo in razvoj podeželja

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Na področju regionalne politike z Ukrajino dialog že poteka, pred kratkim pa se je začel tudi dialog z Gruzijo in Moldavijo, s katerima je bil dosežen tudi dogovor o delovnih programih. Trenutno se izvajata obsežna programa za regionalni razvoj v Ukrajini in Gruziji, potekajo pa tudi pogovori z vladama Armenije in Azerbajdžana o njunih strategijah za regionalni razvoj, da bi se pripravili **pilotni programi regionalnega razvoja**. Priprave za Moldavijo so že v sklepni fazi, tako da se bo program začel v letu 2012. Na področju kmetijstva in razvoja podeželja v ustreznih pododborih potekajo sektorski dialogi v okviru sporazumov o partnerstvu in sodelovanju. Za okrepitev sodelovanje s partnerskimi državami na področju kmetijstva je Komisija začela pripravljati splošni pristop za podporo temu sektorju v okviru **evropskega sosedskega programa za kmetijstvo in razvoj podeželja**.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Na področju regionalnega razvoja naj bi bil dosežen napredek pri izvajanju delovnih programov. Morda bodo že potekali dialogi z drugimi zainteresiranimi partnerskimi državami. Pilotni programi regionalnega razvoja bodo v večini partnerskih držav v fazi izvajanja. Kar zadeva **kmetijstvo in razvoj podeželja**, bodo opravljena pripravljala dela za sektorski pregled, potreben za začetek delovanja evropskega sosedskega programa za kmetijstvo in razvoj podeželja. Evropski sosedski program za kmetijstvo in razvoj podeželja naj bi partnerskim državam pomagal, da bi učinkoviteje delovale na tujih trgih in uživale vse koristi prihodnjih poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini, ter spodbujal nacionalno kmetijstvo. V tem okviru bo Komisija vključena v tesen politični dialog s partnerskimi državami za spodbujanje dolgoročnih kmetijskih in razvojnih strategij v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi. V ta namen se bo izvedla študija, v okviru katere se bodo v sodelovanju s partnerskimi državami pregledale njihove podeželske in kmetijske politike in strategije ter skupaj z njimi opredelila možna področja za podporo v prihodnje. Študija bo zagotovila trdno podlago za nadaljnje opredeljevanje programov evropskega sosedskega programa za kmetijstvo in razvoj podeželja v vzhodnoevropskih partnerskih državah. Hkrati se v Gruziji zaključuje obširen program v vrednosti 40 milijonov EUR v kmetijskem sektorju „pomoč za kmetijski sektor – evropski sosedski program za kmetijstvo in razvoj podeželja v Gruziji“. Nadaljnji programi sodelovanja v okviru evropskega sosedskega programa za kmetijstvo in razvoj podeželja bodo obravnavani v okviru programov, ki naj bi se začeli to poletje, na podlagi ocene tekočih programov za razvoj podeželja, kakršni so zgoraj navedeni za Gruzijo ter tisti v Azerbajdžanu (kmetijstvo in razvoj podeželja) in v Moldaviji (spodbujanje razvoja na podeželskih območjih).

Poleg tega je EU pripravljena tesneje sodelovati z obalnimi partnerskimi državami na področju **pomorske politike**, med drugim za zagotovitev trajnostne rabe ribolovnih virov.

Okolje in podnebne spremembe

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Sodelovanje pri vprašanjih okolja in podnebnih sprememb vključuje veliko različnih tem, kot so zeleno gospodarstvo, biotska raznovrstnost, skupni okoljski informacijski sistem in okoljske presoje. Glavni cilji so podpora usklajevanju zakonodaje, krepitev upravne zmogljivosti in izvajanja ter izvajanje večstranskih okoljskih sporazumov.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Partnerske države bi morale znatno napredovati v pripravah na usklajevanje s ključno okoljsko zakonodajo EU. Morale bi izboljšati svoje upravne strukture in doseči napredek pri vzpostavljanju celovitega sistema za zbiranje okoljskih podatkov.

5. VEČSTRANSKI DEL ČASOVNEGA NAČRTA

Večstranska razsežnost vzhodnega partnerstva je namenjena podpori in krepitvi dvostranskih ciljev partnerstva. Zagotavlja forum za izmenjavo informacij in izkušenj o ukrepih partnerskih držav na področju tranzicije, reform in posodobitve. Kot orodje za pospeševanje povezovanja z EU partnerskim državam omogoča uporabo dodatnega instrumenta za pomoč pri reformnih prizadevanja poenostavitvi usklajevanja zakonodaje. Kakor je bilo ponovno potrjeno v Varšavski deklaraciji, bi morale vzhodno partnerstvo še dodatno pospeševati stabilnost in večstransko krepitev zaupanja na področjih, na katerih dolgotrajni spori še vedno ovirajo sodelovanje.

Ta del časovnega načrta tesno sledi ciljem, opredeljenim v dvoletnih delovnih programih večstranskih platform vzhodnega partnerstva. Na teh forumih, ki se jih udeležujejo visoki uradniki iz držav članic EU in partnerskih držav, se odvija politični dialog o teh tematskih vprašanjih: demokracija, dobro upravljanje in stabilnost; gospodarski razvoj; energetska varnost; vključevanje civilne družbe in omogočanje čezmejnih stikov med ljudmi. Forumi dopolnjujejo dvostranske agende odnosov med EU in partnerskimi državami.

EU je od vzpostavitve vzhodnega partnerstva uvedla vrsto vodilnih pobud, ki se redno obravnavajo v okviru ustrezne večstranske platforme. Njihova ocena bo opravljena v obdobju 2012–13 in EU bo v času do naslednjega vrha vzhodnega partnerstva razmislila o morebitnih novih vodilnih pobudah v okviru programov za obdobje 2014–2020, ki se bodo izvajali od leta 2014 dalje.

Uvajajo se **neuradni dialogi v okviru vzhodnega partnerstva** kot še eden od načinov za krepitev povezave med dvostranskimi in večstranskimi procesi, večje zavedanje o skupnem prevzemanju odgovornosti za vzhodno partnerstvo in spodbujanje regionalne dinamike. Ti dvoletni neformalni večstranski dialogi med zunanji ministri partnerskih držav ter visoko predstavnico EU/podpredsednico Komisije in komisarjem za sosedsko politiko bodo pomenili priložnost za neformalne razprave na ministrski ravni o razvoju dogodkov v partnerskih državah in napredku reformnih procesov, ter omogočali spremljanje izvajanja časovnega načrta vzhodnega partnerstva. Ta okvir bo zajemal tudi neformalne dialoge med ustreznimi sektorskimi ministri in komisarji EU za krepitev **večstranskega sektorskega sodelovanja** med EU in vzhodnoevropskimi partnerskimi državami.

- **Demokracija, dobro upravljanje in stabilnost**

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Napredek je bil dosežen na naslednjih področjih: boj proti korupciji, demokracija in človekove pravice, obravnavanje delovanja sodstva, internetni kriminal in izboljšanje volilnih standardov. Na podlagi platforme o demokraciji, dobrem upravljanju in stabilnosti sta pred kratkim začela delovati nova strokovna odbora in sicer za **reformo javne uprave** ter za **migracije in azil**, ki sta tudi sprejela svoja dvoletna delovna načrta. V okviru te platforme se razvijajo zamisli za izboljšanje skupnih pristopov organov kazenskega pregona za **preprečevanje čezmejnega kriminala** ter za uvedbo sodelovanja na področju **skupne varnostne in obrambne politike** (SVOP).

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Precejšen napredek naj bi bil dosežen pri izvajanju dogovorjenih temeljnih ciljev sedanjega delovnega programa za obdobje 2012–2013, vključno z dvema povezanima **vodilnima pobudama**. Dejavnosti, povezane z vodilno pobudo na področju **integriranega upravljanja meja**, naj bi zagotovile usposabljanje za več kot 700 mejnih policistov in carinskih uradnikov ter izvajanje številnih konkretnih pilotnih projektov na mejah partnerskih držav. Na področju civilne zaščite naj bi bil v zvezi z vodilno pobudo za **preprečevanje naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, ter pripravljenost in odziv nanje** dosežen znaten napredek pri razvoju elektronskega atlasa tveganja, predložena pa naj bi bila tudi priporočila za izboljšanje zmogljivosti partnerskih držav za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje.

Ob tesnem sodelovanju s Svetom Evrope v okviru sklada za vzhodno partnerstvo, ki ga financira EU, naj bi dejavnosti platform o demokraciji, dobrem upravljanju in stabilnosti ter z njimi povezanih odborov prispevale k izboljšanju skladnosti z **evropskimi standardi na področju volitev, reforme pravosodja in boja proti korupciji ter krepitve zmogljivosti za boj proti spletnemu kriminalu**. Opravljene naj bi bile dejavnosti za okrepitev **uradov varuhov človekovih pravic**. V obdobju 2012–2013 bi morali s pomočjo izmenjav, usposabljanja, seminarjev in delavnic doseči napredek pri **reformi javne uprave**. Podpora v okviru **programov za čezmejno sodelovanje** in pilotnih projektov **teritorialnega sodelovanja** ter dejavnosti Konference regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo in **Odbora za reformo javne uprave** naj bi okrepila zmogljivosti partnerskih držav na ravni regionalnih in lokalnih organov.

Novi **Odbor za migracije in azil** naj bi okrepil azilne in migracijske sisteme v skladu z najboljšo prakso. **Sodelovanje med organi kazenskega pregona** naj bi se izboljšalo z uvedbo EuroEast Police. Začele naj bi se izmenjave informacij o tem, kako okrepiti **sodelovanje pri mednarodnih varnostnih vprašanjih** in na področju **skupne varnostne in obrambne politike**.

- **Gospodarsko povezovanje in usklajevanje s politikami EU**

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Platforma za gospodarsko povezovanje in usklajevanje s politikami EU je pripomogla k prizadevanjem partnerskih držav za usklajevanje trgovinske in s trgovino povezane zakonodaje s pravnim redom EU, izboljšanje naložbenega ozračja ter razvoj malih in srednjih podjetij. **Odbor platforme za sodelovanje na področju trgovinske in s trgovino povezane zakonodaje, povezane s poglobljenimi in celovitimi območji proste trgovine**, je obravnaval širok spekter tem, da bi podprli trgovinska pogajanja, ki potekajo v okviru

dvostranske razsežnosti vzhodnega partnerstva. **Odbor za okolje in podnebne spremembe** se osredotoča na usklajevanje nacionalne zakonodaje s pravnim redom EU na področju okolja, okolju prijaznejša gospodarstva in ukrepe v zvezi s podnebnimi spremembami. Platforma je ustanovila **Odbor za politiko za mala in srednja podjetja**, spodbuja pa tudi **poslovne stike med podjetji**. **Odbor za promet** je bil ustanovljen leta 2011 za krepitev prometnih povezav s sosednjimi državami, tako da se olajša izvajanje ukrepov, določenih v ustreznem Sporočilu Komisije⁹. Proučuje se tudi ustanovitev odbora za trg dela in socialno politiko.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Delo na tem področju naj bi prispevalo k postopnemu usklajevanju zakonodaj partnerskih držav z ustreznim pravnim redom EU na področju trgovine in sorodnih vprašanj v okviru sedanjih ali prihodnjih pogajanj o poglobljenih in celovitih sporazumih o prosti trgovini ter njihovem izvajanju. Na podlagi **carinskega sodelovanja** naj bi se razvili bolj prehodne in varne trgovinske poti, sistemi obvladovanja tveganja in podpora za celovito posodobitev carinskih postopkov, med drugim z uskladitvijo nacionalnih standardov partnerskih držav s standardi EU, dosežen pa naj bi bil tudi napredek na področju boja proti goljufijam, zlasti tihotapljenju cigaret. Sodelovanje na področju **malih in srednje velikih podjetij**, med drugim tudi v okviru vodilne pobude, naj bi izboljšalo dostop do storitev svetovanja in financiranja naložb. Na področju **informacijske družbe** naj bi bila vzpostavljena mreža regulativnih organov v vzhodnem partnerstvu. Na **področju prometa** naj bi se prizadevanja osredotočila na spodbujanje povezovanja trgov in izboljševanja medsebojnih povezav, tako da bi se olajšal prevoz potnikov in blaga. Okrepljeni dialog o **okolju in podnebnih spremembah** naj bi prispeval k usklajevanju z okoljsko zakonodajo EU, poleg tega pa naj bi se zagotovila podpora za vzpostavitev nacionalnih sistemov trgovanja z emisijami in začeti pilotni projekti na področju podnebnih sprememb. Nadaljeval se bo dialog o uskladitvi davčnih politik s pravnim redom EU in o dobrem upravljanju davčnega področja. Začeti bi se moral dialog z javnimi službami in socialnimi partnerji o **politiki trga dela in socialni politiki**, da bi se spodbudile spremembe politik zaposlovanja, socialne zaščite in socialne vključenosti, ki bi vključevale javne službe in socialne partnerje kot zainteresirane strani. EU in partnerske države naj bi tudi še naprej sodelovale pri spodbujanju in razširjanju visoko kakovostnih **statističnih podatkov**.

Okrepljeno sodelovanje z **EIB** (Evropsko investicijsko banko), **EBRD** (Evropsko banko za obnovo in razvoj) in drugimi **evropskimi dvostranskimi institucijami** naj bi prispevalo k povečanju učinka vzvoda financiranja EU, predvsem pri ključnih projektih prometnega povezovanja, med drugim tudi z mehanizmom EIB za vzhodne partnerske države. EU na podlagi spodbudnih izkušenj, pridobljenih z dodelitvijo pomoči EU Evropskemu skladu za jugovzhodno Evropo (EFSE) in skladu za mala in srednja podjetja, razvija nadaljnje možnosti za podporo transakcij tveganega kapitala in jamstvenih shem v vzhodnem sosedstvu z EIB, EBRD in drugimi evropskimi finančnimi institucijami.

⁹ COM(2011) 415, Sporočilo Komisije „EU in sosednje regije: prenovljeni pristop k prometnemu sodelovanju“, Bruselj, 7. julija 2011.

- **Energetska varnost**

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Platforma za energetske varnost obravnava štiri ključne cilje: izboljšanje okvirnih pogojev in solidarnosti; podpora za razvoj infrastrukture, medsebojno povezovanje in diverzifikacijo oskrbe; spodbujanje večje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije; ureditveni okvir in usklajevanje nacionalne zakonodaje na področju energetske politike s pravnim redom EU. Na podlagi usmeritev iz izjave z vrha v Varšavi delovni program platforme za obdobje 2012–13 vključuje tudi dejavnosti, katerih namen je ustvariti in okrepiti regulativni okvir za jedrsko varnost.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

V obdobju 2012–13 naj bi delo osredotočili na krepitev sodelovanja pri **povezovanju konkurenčnih energetskih trgov s trgov EU** s celovitimi reformami energetskega sektorja (politike, izvajanje zakonodaje in predpisi). Nadaljevala naj bi se tudi prizadevanja za diverzifikacijo oskrbe z energijo. Potekala naj bi znatna prizadevanja za spodbujanje energetske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije. **Vodilna pobuda za regionalne trge električne energije, energetske učinkovitosti in obnovljive vire energije** naj bi vseh naštetih področjih pripomogla k izpolnjevanju glavnih ciljev s pomočjo programa INOGATE in Konvencije županov.

Kot del prizadevanj za **okrepitev kulture jedrske varnosti** in razvoj trdnega pravno zavezujočega regulativnega okvira v skladu z mednarodnimi pogodbami in konvencijami naj bi partnerske države v letu 2012 po pričakovanih dokončale „teste izjemnih situacij“.

- **Stiki med ljudmi**

Kakšno je trenutno stanje vzhodnega partnerstva?

Platforma za stike med ljudmi podpira sodelovanje med državljani EU in partnerskih držav, s poudarkom predvsem na študentih, akademskem osebju, raziskovalcih, mladih ter kulturnih ustvarjalcih. Države članice EU in partnerske države so začele dialog o številnih politikah, med drugim za mlade in kulturo. Sodelovanje je organizirano v okviru številnih že obstoječih in novih evropskih programov sodelovanja ter v povezavi z njimi in sicer na področjih izobraževanja, visokega šolstva, raziskav in inovacij, mladih in kulture. Pozornost je namenjena vprašanjem posodobitve, krepitvi zmogljivosti na področjih raziskav in inovacij ter mobilnosti študentov, učiteljev, raziskovalcev in mladih. Platforma tudi spodbuja vzpostavitev sodelovanja z EU na vseh področjih raziskav, vključno z raziskovalno infrastrukturo.

Rezultati, ki naj bi bili doseženi do jeseni 2013

Sodelovanje pri spodbujanju stikov med ljudmi naj bi okrepilo sodelovanje študentov in učiteljev partnerskih držav v **programih EU za mednarodno sodelovanje na področju visokega šolstva**.

Tako naj bi bilo na primer v šolskih letih 2012 in 2013 študentom in akademskemu osebju partnerskih držav v okviru programa Erasmus Mundus po pričakovanjih podeljenih več kot 2300 štipendij. Poleg tega naj bi se okrepili usklajenost izobraževalnih sistemov, spodbujanje šolskega sodelovanja in skupno učenje. Partnerske države naj bi imele koristi zaradi okrepljene udeležbe v programu **EU Mladi v akciji** (zaradi številnih novih možnosti, ki jih ponuja vzhodno partnerstvo). Zmoglјivosti uradnikov in akterjev civilne družbe v partnerskih državah, ki se ukvarjajo s politiko mladih, naj bi se okrepile. **Sodelovanje na področju kulture** naj bi se okrepilo v okviru programa vzhodnega partnerstva za kulturo in izboljšane političnega dialoga, med drugim s strokovnimi seminarji in srečanji na najvišji ravni za oblikovalce politik in znane osebnosti s področja kulture, ki naj bi se odvijala v letu 2013. Sodelovanje v takem okviru naj bi v partnerskih državah pomagalo izboljšati ozaveščenost o vlogi, ki jo kultura lahko odigra v gospodarskem in družbenem razvoju, ter okrepiti medresorsko sodelovanje pri vprašanjih s kulturnega področja. Začelo naj bi se sodelovanje v **avdiovizualnem sektorju**, ki vključuje oblikovalce politik in predstavnike strokovnjakov.

V obdobju 2012–13 naj bi se povečala tudi udeležba v sedmem okvirnem programu za raziskave z **vzpostavljanjem raziskovalne zmoglјivosti** in boljšim razširjanjem znanja o možnostih financiranja, za kar bodo odgovorne zlasti lokalno imenovane osebe za stike na nacionalnih informacijskih točkah, ter z izmenjavo najboljših praks predvsem o neodvisnem strokovnem ocenjevanju predlogov raziskav. Potekala naj bi prizadevanja za izboljšanje povezav med nacionalnimi raziskovalnimi in izobraževalnimi omrežji partnerskih držav ter omrežjem GÉANT. V celotnem obdobju 2012–2013 naj bi potekala prizadevanja za razvoj skupnega prostora za znanje in inovacije.

6. IZVAJANJE CILJEV VZHODNEGA PARTNERSTVA: SODELOVANJE Z DRUGIMI ZINTERESIRANIMI STRANMI

V okviru vzhodnega partnerstva je bilo precej truda namenjenega vključevanju vseh delov družbe.

Leta 2009 je bil ustanovljen **forum civilne družbe**, katerega namen je olajšati sodelovanje organizacij civilne družbe pri izvajanju partnerstva. Države članice EU in vzhodnoevropske države so priznale njegovo vlogo po odločitvi, da se predstavnike foruma civilne družbe povabi v štiri večstranske platforme vzhodnega partnerstva v vlogi stalnih udeležencev. Strategija foruma, sprejeta na njegovem letnem srečanju v Poznanju (novembra 2011), bo pomagala usmerjati prispevke civilne družbe delu partnerstva. Vzpostavljene so bile nacionalne platforme foruma civilne družbe, ki bodo prispevale k razpravam na nacionalni ravni o ciljih vzhodnega partnerstva v partnerskih državah. Septembra 2011 je bil ustanovljen **Sklad za civilno družbo v sosedstvu**, da bi povečali donacije organizacijam civilne družbe v sosednjih državah EU. Sklad zajema vse sosednje države z začetnim proračunom 26 milijonov EUR za leto 2011 in podobnima zneskoma, predvidenima za leti 2012 in 2013. Poleg tega se je Svet ministrov EU decembra 2011 sporazumel o glavnih načelih za ustanovitev **Evropske ustanove za demokracijo**. Ustanova, ki se bo sprva osredotočala predvsem, ne pa izključno na sosedstvo EU, bo pomagala zagotavljati dodatno podporo za tiste, ki si prizadevajo za demokracijo v regiji. **Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO)** ima pomembno vlogo in prispeva k dialogu s civilno družbo v vzhodnem sosedstvu, pa tudi h krepitvi dialoga z delodajalskimi organizacijami in sindikati. V pridružitvenih sporazumih, ki so v fazi pogajanj, je predvideno tudi spodbujanje rednih srečanj predstavnikov civilne družbe EU in civilne družbe partnerskih držav.

Parlamentarna skupščina EURONEST, ki je bila ustanovljena maja 2011, povezuje parlamentarce iz partnerskih držav in poslance Evropskega parlamenta. Prispeva h krepitvi, razvoju in prepoznavnosti vzhodnega partnerstva kot institucije, odgovorne za parlamentarno razpravo, nadzor in spremljanje partnerstva. Od ustanovitve je Euronest sprejel številne ukrepe za racionalizacijo parlamentarne razprave o vprašanjih vzhodnega partnerstva.

Konferenca regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo, ki je bila ustanovljena septembra 2011, je postavila temelje za regionalno razsežnost partnerstva. Nadaljnji razvoj Konference bo pomagal spodbujati boljšo povezanost med nacionalnimi organi in državljani pri izpolnjevanju ciljev vzhodnega partnerstva.

Poslovni forum vzhodnega partnerstva, vzpostavljen v Sopotu septembra 2011, bo poslovnim skupnostim EU in partnerskih držav omogočal nadaljnji razvoj foruma, zlasti zdaj, ko so pogajanja o poglobljenem in celovitem sporazumu o prosti trgovini z eno partnersko državo že dokončana, z več drugimi pa še potekajo.

Vzhodno partnerstvo ima koristi tudi od strokovnega znanja in izkušenj **Sveta Evrope**, ki upravlja sklad Sveta Evrope za vzhodno partnerstvo, ki ga financira EU.

Za podporo dobrih političnih reform ter za prispevek k uresničevanju velikih infrastrukturnih projektov, ki povezujejo vzhodnoevropske partnerske države z EU, spodbujanje razvoja in obravnavo ključnih vprašanj na področjih energetike, okolja in prometa, **EIB** ter druge regionalne in nacionalne razvojne banke, kot je **Evropska banka za obnovo in razvoj**, pomagajo zagotavljati dodatna sredstva za podporo gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest.

Skupina za obveščanje in usklajevanje v okviru vzhodnega partnerstva povezuje partnerske države, ki niso članice EU, in mednarodne finančne institucije za izmenjavo informacij o vzhodnem partnerstvu ter spodbujanje usklajevanja donatorjev.

7. SPREMLJANJE IZVAJANJA ČASOVNEGA NAČRTA

Časovni načrt naj bi se uporabljal kot praktično orodje za spremljanje in oceno napredka vzhodnega partnerstva. Je enoten sklop dokumentov, namenjenih državam članicam EU in vzhodnoevropskim državam, ki navaja skupno dogovorjene cilje, potrebne politične ukrepe partnerskih držav, podporo EU pri teh ukrepih in pričakovane rezultate. Časovni načrt tako določa ukrepe za doseg dejanskega napredka do jeseni 2013.

EU in partnerske države bodo lahko napredek pri uresničevanju ciljev vzhodnega partnerstva skupaj ocenjevale na letnih srečanjih zunanjih ministrov držav, ki sodelujejo v vzhodnem partnerstvu. Neuradni dialogi o vzhodnem partnerstvu, ki bodo dvakrat letno potekali na ministrski ravni, bodo prav tako priložnost za izmenjavo mnenj o izvajanju časovnega načrta in obravnavi posebnih sektorskih vidikov.

Z izjavo z vrha v Varšavi je bila civilna družba pooblaščen za sodelovanje v podporo demokraciji, trajnostnemu socialno-ekonomskemu razvoju, dobremu upravljanju in pravni državi. Civilna družba bo po pričakovanjih omogočila preoblikovanje partnerskih držav z zagotavljanjem reform in spodbujanjem vrednot vzhodnega partnerstva.

Prispevek civilne družbe je ključen tudi v smislu spremljanja izvajanja partnerstva in hitrosti reform v partnerskih državah prek letnih poročil o oceni.

Forum civilne družbe, njegove nacionalne platforme (sodelovanje z njimi se bo dodatno okrepilo skozi strukturiran dialog, ki so ga že začele delegacije EU) ter Parlamentarna skupščina Euronest in konferenca regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo bodo zato po pričakovanjih igrali večjo vlogo pri doseganju ciljev partnerstva ter spremljanju izvajanja časovnega načrta.

Za podporo spremljanju izvajanja ciljev vzhodnega partnerstva bodo potekala prizadevanja za povečanje prepoznavnosti dejavnosti vzhodnega partnerstva.

8. NADALJNJE UJKREPANJE

Pri pripravi časovnega načrta so se upoštevali predlogi, ki so jih v vrsti posvetovanj oblikovali države članice EU, vzhodnoevropske države in predstavniki civilne družbe.

Glede na to sodelovanje se pričakuje, da bo časovni načrt postal uspešno in dinamično orodje za podporo doseganju ciljev vzhodnega partnerstva.

Visoka predstavnica Evropske unije in Evropska komisija bosta časovni načrt vzhodnega partnerstva sprejeli maja 2012, nato pa bodo o njem razpravljali na letnem srečanju zunanjih ministrov držav vzhodnega partnerstva, ki bo predvidoma poleti 2012.